

N:o 31.

Af herr **K. Karlsson** i Mo, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t*
angående ändring i tjänstgöringsreglementet för armén.

Många vidtgående och kostsamma åtgärder ha, som känt, vidtagits till utveckling och stärkande af vår försvarskraft samt till höjande af arméns och flottans effektivitet. En viktig omständighet, som i mycket väsentlig grad berör frågan om arméns effektivitet, är den om dugligheten — den fysiska såväl som den intellektuella — af vår officers- och underofficerskår. Ju dugligare denna kår är, dess större äro utsikterna för att bästa möjliga utbyte af alla offer, som försvarsväsendet kräver, kan ernås; och kårens fältduglighet, som i främsta rummet bör vara den vägledande synpunkten, beror i mycket på beskaffenheten af officers- och underofficerskadrerna.

I tjänstgöringsreglementet för armén, del II kap. IV § 3 mom. 3, är liksom ock i reglementet för flottan bestämdt: Afsked med pension från allmänna indragningsstaten, till belopp motsvarande pension och fyllnadspension, kan, utan egen ansökan, meddelas den, som innehar beställning på stat och i minst tre år lidit af lamhet, blindhet eller vansinne, utan att anledning förefinnes, att han kan återvinna tjänstbarhet. Sjukdomsförhållandet skall genom föregående undersökning vara vederbörligen utredt och styrkt med intyg.

Här föreligger, enligt mitt bestämda förmenande, en lucka, som bör fyllas. Med de ständigt ökade kraf på officerens duglighet i fält och äfven eljest, hvilka nu efter 1901 års härorganisation måste gifva sig till känna, är det af vikt, att allt göres för att underlätta utbildningen af officerare, som i alla hänseenden fylla måttet, ty utan fältmässig officerskår ingen fältmässig armé!

Nu finnes — på grund af bristerna i här omförmälda reglemente — intet hinder därför, att officerare tillåtas kvarstå i tjänsten ända in till 50-års-åldern och ännu längre, ehuru de faktiskt kunna finnas behäftade med sjukdom eller kroppslyste, hvilken eller hvilket i verkligheten gör dem till helt eller delvis odugliga i fält och äfven eljest mindre väl skickade att fullgöra sina maktpåliggande tjänster. Om blott den beträffande officeren är fri från fullständig blindhet, lamhet eller vansinne, hvilket för öfrigt skall ha ådagalagts under tre år, kan officeren eller underofficeren i allt fall få tjäna kvar, äfven om han af andra kroppsliga eller psykiska orsaker faktiskt kan anses vara till tjänst oduglig. Många bevis på sanningen häraf skulle kunna åberopas; t. ex. från våra stora fältmanövrer.

Ett påtagligt missförhållande är, att läkarundersökning icke kräfvades för befordran af t. ex. kaptten till major eller sergeant till fanjunkare, under det att stränga bestämmelser om styrkt hälso- och kroppslig kompetens fordras för t. ex. en soldats befordran till korpral, för att ej tala om alla de noggranna undersökningar, som måste föregå, och alla bestämmelser, hvilka skola fyllas af officersaspiranten och beväringssynglingen för inträde i tjänsten.

Ofta klagas öfver officersbrist och det har ju gjorts framställningar från regeringen att öka officersbeställningarna, hvilken framställning äfven delvis beviljats af Riksdagen.

Detta leder tanken på den stora inkonsekvens, som ligger däri, att man samtidigt vid våra regementen låter faktiskt kroppsligen och stundom äfven andligen diskvalificerade personer stå kvar och hindra andra yngre och friska krafter att rycka fram, för att nu ej tala om den skada, som därigenom tillfogas vår armés effektivitet.

Till undanröjande af här påpekade missförhållande och af månhet om vårt försvar samt af rättvis hänsyn till våra officerares eget bästa vill jag föreslå sådan ändring i åberopade tjänstgöringsreglemente, att officer eller underofficer, som af hvad sjukdom som helst eller eljest bevisligen befinnes mindre skickad att fullt och helt fylla sin tjänst, lämnas afsked mot skäligt understöd eller pension efter en skala, där rättvis hänsyn toges till den tid, den sålunda afgående varit i tjänst.

Jag tillåter mig därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes efter utredning för Riksdagen framlägga förslag, möjliggörande sådan ändring af här åberopade § i tjänstgöringsreglemente

för armén, att här anmärkta missförhållande måtte afhjälpas och tillfälle till afsked med pension beredes sådan officer eller underofficer, hvilken, utan att vara lam, blind eller halt, likväl befinnes olämplig för aktiv militär tjänst.

Stockholm den 24 januari 1905.

Karl Karlsson.